

Ústní zkouška z českého jazyka a literatury

Ústní zkouška je dílčí zkouškou komplexní maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury. Předmětem ústní části zkoušky jsou praktické komunikační dovednosti, přiměřená analýza a interpretace uměleckého i neuměleckého textu, a to s využitím znalostí a dovedností získaných v průběhu studia. **Žák odevzdává řediteli školy do 30. 3. 2025 seznam literárních děl** sestavený na základě kritérií, která jsou stanovena ředitelem školy. Tento seznam je zároveň seznamem maturitních zadání. Zkoušku žák koná s pracovním listem, který dostává až po vylosování zadání. Struktura zkoušky se skládá z charakteristiky uměleckého textu a charakteristiky neuměleckého textu.

Struktura zkoušky

1. Charakteristika uměleckého textu je tvořena 4 částmi:

- **I. část: téma, kompozice, literární druh a žánr;**
- **II. část: vypravěč/lyrický subjekt, postavy;**
- **III. část: jazykové prostředky;**
- **literárněhistorický kontext.**

2. Charakteristika neuměleckého textu je tvořena 2 částmi:

- **I. část: porozumění textu, charakteristika komunikační situace;**
- **II. část: funkčně stylové charakteristiky textu, jazykové prostředky.**

Poslední oblastí, v níž je žák hodnocen, je kritérium výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. Hodnocení žáka v tomto kritériu je založeno na jeho výkonu v průběhu celé zkoušky.

Zadání zkoušky

Jak již bylo zmíněno, zadání ústní zkoušky představuje pracovní list. Pracovní list obsahuje:

1. **výňatek z uměleckého textu;**
2. **výňatek z neuměleckého textu;**
3. **strukturu zkoušky.**

Ze školního seznamu si žák vybírá 20 literárních děl, která se stanou seznamem jeho maturitních zadání.

Kritéria pro výběr děl ze školního seznamu:

- I. světová a česká literatura do konce 18. století – minimálně 2 díla;**
- II. světová a česká literatura 19. století – minimálně 3 díla;**
- III. světová literatura 20. a 21. století – minimálně 4 díla;**
- IV. česká literatura 20. a 21. století – minimálně 5 děl;**
- V. minimálně dvěma literárními díly musí být zastoupena poezie, próza a drama;**
- VI. seznam je sestaven z děl 20 různých autorů, žádný autor není zastoupený vícekrát.**

Starověká literatura

Bible
Epos o Gilgamešovi
Euripidés: Médea
Homér: Ílias
Homér: Odysseia
Mathesius, Bohumil: Zpěvy staré Číny
Ovidius: Umění milovat
Plautus: Komédie o hrnci
Sofokles: Král Oidipus
Waltari, Mika: Egypt'an Sinuhet

Středověká a renesanční literatura

Alighieri, Dante: Božská komedie
Boccaccio, Giovanni: Dekameron
Cervantes Saavedra, Miguel de: Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha
Karel IV.: Vita Caroli
Legenda o sv. Kateřině
Shakespeare, William: Hamlet
Shakespeare, William: Macbeth
Shakespeare, William: Komédie omylů
Shakespeare, William: Kupec benátský
Shakespeare, William: Romeo a Julie
Shakespeare, William: Sen noci svatojánské
Shakespeare, William: Sonety
Shakespeare, William: Zkrocení zlé ženy
Villon, Francois: Závět'

Baroko / klasicismus / osvícenství / preromantismus

Defoe, Daniel: Robinson Crusoe
Diderot, Denis: Jeptiška
Goethe, Johann Wolfgang: Faust
Goethe, Johann Wolfgang: Utrpení mladého Werthera

Goldoni, Carlo: Sluha dvou pánů
Komenský, Jan Amos: Labyrint světa a ráj srdce
Molière: Lakomec
Molière: Tartuffe
Molière: Don Juan
Molière: Zdravý nemocný
Schiller, Friedrich: Loupežníci

Světový romantismus

Austenová, Jane: Pýcha a předsudek
Brontëová, Emily: Na Větrné hůrce
Brontëová, Charlotte: Jana Eyrová
Dumas, Alexander: Tři mušketýři
Dumas Alexandr ml.: Dáma s kaméliemi
Hugo, Viktor: Bídníci
Hugo, Viktor: Chrám Matky boží v Paříži
Poe, Edgar Allan: Havran
Poe, Edgar Allan: Povídky: Jáma a kyvadlo, Černý kocour a Zánik domu Usherů
Puškin, Alexandr Sergejevič: Evžen Oněgin
Puškin, Alexandr Sergejevič: Piková dáma
Scott, Walter: Ivanhoe

Česká literatura 1. poloviny 19. století

Erben, Karel Jaromír: Kytice
Havlíček Borovský, Karel: Křest sv. Vladimíra, Tyrolské elegie, Král Lávra – vše
Mácha, Karel Hynek: Máj
Němcová, Božena: Babička
Němcová, Božena: Divá Bára
Němcová, Božena: V zámku a podzámčí
Tyl, Josef Kajetán: Rozervanec
Tyl, Josef Kajetán: Strakonický dudák

Česká literatura 2. poloviny 19. století

Arbes, Jakub: Svatý Xaverius

Arbes, Jakub: Ukřižovaná
Čech, Svatopluk: Nový epochální výlet pana Broučka, tentokráte do XV. století
Jirásek, Alois: Filozofská historie
Mrštíkové, Alois a Vilém: Maryša
Neruda, Jan: Balady a romance
Neruda, Jan: Písně kosmické
Neruda, Jan: Povídky malostranské
Preissová, Gabriela: Její pastorkyňa
Rais, Karel Václav: Kalibův zločin
Stroupežnický, Ladislav: Naši furianti
Světlá, Karolína: Kříž u potoka
Světlá, Karolína: Frantina
Světlá, Karolína: Vesnický román
Šlejhar, Josef Karel: Kuře melancholik
Vrchlický, Jaroslav: Noc na Karlštejně
Vrchlický, Jaroslav: Okna v bouři
Zeyer, Julius: Tři legendy o krucifixu

Světový realismus a naturalismus, novoromantismus aj.

Balzac, Honoré de: Otec Goriot
Čechov, Anton Pavlovič: Višňový sad
Čechov, Anton Pavlovič: Racek
Dickens, Charles: Oliver Twist
Dostojevskij, Fjodor Michajlovič: Zločin a trest
Dostojevskij, Fjodor Michajlovič: Bratři Karamazovi
Dostojevskij, Fjodor Michajlovič: Idiot
Doyle, sir Artur Conan: Pes baskervillský
Flaubert, Gustave: Paní Bovaryová
Gogol, Nikolaj Vasiljevič: Revizor
Gogol, Nikolaj Vasiljevič: Ženitba
Ibsen, Henrik: Nora
de Maupassant, Guy: Kulička
de Maupassant, Guy: Miláček
Sienkiewicz, Henryk: Quo vadis

Stendhal: Červený a černý
Tolstoj, Lev Nikolajevič: Anna Karenina
Zola, Émile: Zabiják

Moderní básnické směry ve světové a české literatuře, generace buřičů

Baudelaire, Charles: Květy zla
Bezruč, Petr: Slezské písně
Březina, Otokar: Ruce
Dyk, Viktor: Krysař
Dyk, Viktor: Milá sedmi loupežníků
Gellner, František: Po nás ať přijde potopa
Rimbaud, Arthur: Opilý koráb
Sova, Antonín: Květy intimních nálad
Šrámek, Fráňa: Modrý a rudý
Toman, Karel: Měsíce
Wilde, Oscar: Obraz Doriana Graye
Wilde, Oscar: Jak je důležité mítí Filipa

Světová literatura 1. poloviny 20. století

Bulgakov, Michail: Mistr a Markétka
Brecht, Bertold: Matka Kuráž a její děti
Dreiser, Theodor: Americká tragédie
Fitzgerald, Francis Scott: Velký Gatsby
Franková, Anna: Deník Anny Frankové
Hemingway, Ernest: Stařec a moře
Hemingway, Ernest: Komu zvoní hrana
Christie, Agatha: Deset malých černoušků
Kafka, Franz: Proces
Kafka, Franz: Proměna
Lewis, Clive Staples: Rady zkušeného ďábla
Pasternak, Boris: Doktor Živago
Remarque, Erich Maria: Na západní frontě klid
Remarque, Erich Maria: Miluj bližního svého
Remarque, Erich Maria: Tři kamarádi

Remarque, Erich Maria: Vítězný oblouk
Rolland, Romain: Petr a Lucie
Saint-Exupéry, Antoine de: Malý princ
Shaw, George Bernard: Pygmalion
Steinbeck, John: O myších a lidech
Zamjatin, Jevgenij: My

Světová literatura 2. poloviny 20. století a 21. století

Atwoodová, Margaret: Příběh služebnice
Beckett, Samuel: Čekání na Godota
Bradbury, Ray: 451 stupňů Fahrenheita
Camus, Albert: Cizinec
Coelho, Paulo: Veronika se rozhodla zemřít
Coelho, Paulo: Alchymista
Collins, Suzanne: Aréna smrti
Cunningham, Michael: Hodiny
Duteurtre, Benoit: Holčička a cigareta
Dürrenmatt, Friedrich: Fyzikové
Eco, Umberto: Jméno růže
Follett, Ken: Kavky
Fulghum, Robert: Všechno, co opravdu potřebuju znát, jsem se naučil v mateřské školce
Golding, William : Pán much
Groom, Winston: Forrest Gump
Heller, Joseph: Hlava XXII
Herriot, James: To by se zvěrolékaři stát nemělo
Christiane, Felscherinow: My děti ze stanice ZOO
Ionesco, Eugéne: Plešatá zpěvačka
Irving, John: Pravidla moštárny
Irving, John: Svět podle Garpa
Kerouac, Jack: Na cestě
King, Stephen: Carrie
King, Stephen: Nadaný žák
Lee Harper: Jako zabít ptáčka
Merle, Robert: Smrt je mým řemeslem

Moravia, Alberto: Horalka
Murakami, Haruki: Norské dřevo
Nabokov, Vladimír: Lolita
Orwell, George: 1984
Orwell, George: Farma zvířat
Rowlingová, Joanne: Harry Potter a Kámen mudrců
Salinger, David Jerome: Kdo chytá v žitě
Sapkowski, Andrzej: Zaklínač I. Poslední přání
Schmitt, Eric Emmanuel: Oskar a růžová paní
Solženicyn, Alexandr: Jeden den Ivana Děnisoviče
Styron, William: Sophiina volba
Young, Paul: Chatrč
Tolkien, John Ronald Reuel: Hobit
Tolkien, John Ronald Reuel: Společenstvo prstenu
Zusak, Mark: Zlodějka knih

Česká poezie 20. a 21. století

Halas, František: Torzo naděje
Hrabě, Václav: Blues pro bláznivou holku
Hrubín, František: Romance pro křídlovku
Jirous, Martin: Labutí píseň
Nezval, Vítězslav: Edison
Nezval, Vítězslav: Manon Lescaut
Seifert, Jaroslav: Maminka
Seifert, Jaroslav: Píseň o Viktorce
Skácel, Jan: Smuténka
Wolker, Jiří: Těžká hodina
Zahradníček, Jan: Znamení moci

Česká próza a drama 1. poloviny 20. století

Bass, Eduard: Cirkus Humberto
Bass, Eduard: Klapzubova jedenáctka
Čapek, Josef: Kulhavý poutník
Čapek, Josef: Ve stínu kapradiny

Čapek, Karel: Bílá nemoc
Čapek, Karel: Krakatit
Čapek, Karel: Matka
Čapek, Karel: Povídky z jedné a druhé kapsy
Čapek, Karel: R.U.R.
Čapek, Karel: Válka s mloky
Čapek, Karel: Věc Makropulos
Čapek, Karel: Továrna na absolutno
Čep, Jan: Dvojí domov
Deml, Jakub: Zapomenuté světlo
Drda, Jan: Němá barikáda
Glazarová, Jarmila: Vlčí jáma
Hašek, Jaroslav: Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války
Havlíček, Jaroslav: Helimadoe
Havlíček, Jaroslav: Neviditelný
Havlíček, Jaroslav: Petrolejové lampy
Jirotko, Zdeněk: Saturnin
Klíma, Ladislav: Utrpení knížete Sternenhocha
Olbracht, Ivan: Nikola Šuhaj loupežník
Poláček, Karel: Bylo nás pět
Poláček, Karel: Muži v ofsajdu
Řezáč, Václav: Černé světlo
Vančura, Vladislav: Markéta Lazarová
Vančura, Vladislav: Rozmarné léto
Voskovec, Jiří – Werich, Jan: Caesar
Weil, Jiří: Moskva – hranice

Česká próza a drama 2. poloviny 20. století a 21. století

Ajvaz, Michal: Druhé město
Androniková, Hana: Zvuk slunečních hodin
Boček, Evžen: Poslední aristokratka
Denmarková, Radka: Peníze od Hitlera
Dousková Irena: Hrdý Budžes
Fuks, Ladislav: Spalovač mrtvol

Havel, Václav: Audience
Havel, Václav: Odcházení
Havel, Václav: Zahradní slavnost
Hrabal, Bohumil: Obsluhoval jsem anglického krále
Hrabal, Bohumil: Ostře sledované vlaky
Hrabal, Bohumil: Postřižiny
Hrabal, Bohumil: Příliš hlučná samota
Hůlová, Petra: Paměť mojí babičce
Kaplický, Václav: Kladivo na čarodějnice
Körner, Vladimír: Adelheid
Kundera, Milan: Žert
Kundera, Milan: Nesnesitelná lehkost bytí
Kundera, Milan: Jakub a jeho pán
Kundera, Milan: Směšné lásky
Lednická Karin: Šikmý kostel 1
Legátová, Květa: Jozova Hanule
Legátová, Květa: Želary
Loukotková, Jarmila: Není římského lidu
Loukotková, Jarmila: Navzdory básník zpívá
Lustig, Arnošt: Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou
Mornštajnová Alena: Hana
Mornštajnová Alena: Listopád
Otčenášek, Jan: Romeo, Julie a tma
Pavel, Ota: Smrt krásných srnců
Procházka, Jan: Kočár do Vídně
Smoljak, Ladislav – Svěrák, Zdeněk: České nebe
Smoljak, Ladislav – Svěrák, Zdeněk: Dobyť severního pólu
Šabach, Petr: Hovno hoří
Škvorecký, Josef: Zbabělci
Topol, Josef: Hodina lásky
Tučková, Kateřina: Vyhnání Gerty Schnirch
Tučková, Kateřina: Žitkovské bohyně
Urban, Miloš: Hastrman
Vaculík, Ludvík: Sekyra

Viewegh, Michal: Báječná léta pod psa

Viewegh, Michal: Účastníci zájezdu